

تأثیر بازاریابی سبز بر عکس‌العمل مصرف‌کننده با در نظر گرفتن نقش خودانگاره

حسین نوروزی^{۱*}، زهرا بهکامی^۲، محمدمبین منصوری^۳.

۱- استادیار دانشکده مدیریت دانشگاه خوارزمی

۲- دانش‌آموخته کارشناسی ارشد مدیریت بازرگانی دانشگاه خوارزمی

۳- دانش‌آموخته کارشناسی ارشد مدیریت کسب‌وکار دانشگاه خوارزمی

خلاصه

آلودگی‌های زیست‌محیطی که در نتیجه تولیدات و مصارف انسانی پدید آمده، از جمله مسائلی هستند که بارها توسط سازمان‌های فعال در این زمینه به‌عنوان تهدیدی برای بشر شناخته شده‌اند. در این میان برخی صنایع با به‌کارگیری اقداماتی، گام‌های لازم را جهت کاهش اثرات نهایی که بر محیط‌زیست می‌توانند داشته باشند برداشته‌اند که از جمله این اقدامات بازاریابی سبز یا دوستانه محیط‌زیست است. مقاله حاضر باهدف بررسی تأثیر بازاریابی سبز بر عکس‌العمل مصرف‌کننده با در نظر گرفتن نقش خودانگاره انجام شده است. جامعه آماری را مصرف‌کنندگان خودرو در شهر تهران تشکیل داده که به‌صورت تصادفی تعداد ۳۸۴ نفر انتخاب شده است. در این مطالعه از پرسش‌نامه محقق ساخته استفاده گردیده است. پس از جمع‌آوری اطلاعات از طریق پرسشنامه، نتایج آن با نرم‌افزار SPSS و AMOS18 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت و همچنین برای آزمون فرضیه‌ها از روش معادلات ساختاری و برای آزمون پایایی از روش آزمون کرون باخ استفاده شد. نتایج کلی نشان می‌دهد که محصول سبز، توزیع سبز و ترفیع سبز بر خودانگاره واقعی مصرف‌کنندگان خودرو در شهر تهران تأثیر مثبت و معناداری دارد. همچنین ترفیع سبز بر خودانگاره ایده آل مصرف‌کنندگان خودرو در شهر تهران نیز دارای تأثیر مثبت و معناداری است، ولی تأثیر مثبت و معنادار بودن قیمت سبز بر خودانگاره واقعی و ایده آل تأیید نشد. همچنین مشخص شد که خودانگاره واقعی و ایده آل بر عکس‌العمل مصرف‌کنندگان خودرو در شهر تهران تأثیری ندارد.

کلمات کلیدی: بازاریابی سبز، خودانگاره، عکس‌العمل مصرف‌کننده

۱. مقدمه

توجه به حفاظت از محیط‌زیست برای همه افراد اعم از تولیدکنندگان کالا یا خدمات و مصرف‌کنندگان آن لازم و ضروری است. در نتیجه مصرف‌کنندگان کالا یا خدمات باید از طریق رفتار خود که همانا خرید کالا یا خدمات است، هدایت تولیدکنندگان را به دست گیرند و آنان را مجبور نمایند تا به فرآیند تولیدات خود، حین و پس از مصرف، برای حفاظت از

* Corresponding author:
Email: Norouzi@khu.ac.ir